

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

Poświęcony sprawom miejscowym

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny, i literacki
Zagłębia Dąbrowskiego. Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY:

miejscowych i samiejscow	chowski
Rocznice	Rb. 6.-
Podrocznik	1.-
Kwartalnik	1.-
Miesięcznik	5t.

Reprezentantem „Gonia Czestochowskiego” w Zagłębiu Dąbrowskim jest p. Wacław Pański (Sopotnie, hotel „Warszawski”).

Redaktor przyjmuje od god. 7-aj do 8-aj wieczorem. Artykuły nie wraca; za artykuły, nie oznaczone i góry ceną, honorarjów redakcyjnych, nie wypłaca. Redakcja w Częstochowie przyjmuje wszystkie listy, korespondencje, ogłoszenia i ogłoszenia w Częstochowie. Redakcja w Częstochowie przyjmuje wszystkie listy, korespondencje, ogłoszenia i ogłoszenia w Częstochowie. Redakcja w Częstochowie przyjmuje wszystkie listy, korespondencje, ogłoszenia i ogłoszenia w Częstochowie.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za jeden wiersz lub jedno miejsce na 1-miej stronie 20 k., na IV-aj 10 k. Reklamy i Nekrologia po wiersz 20 k. Nadeślano za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz.

Reprezentantem „Gonia Czestochowskiego” w Zagłębiu Dąbrowskim jest p. Wacław Pański (Sopotnie, hotel „Warszawski”).

Prenumeratę na „Gonia Czestochowskiego” i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje p. J. Kolasinski.

W teatrze miejscowym Wielkie Kinematograficzne przedstawienie

z następującym programem od 5 do 11 wieczór, w niedzielę i święta od 3 po poł.

Oddział I. **Podróż po Rosji** (z natury); **Kobiety poliojantami w Ameryce** (kom.); **Kłopoty z mieszkaniem** podczas powodzi (kom.) Oddział II. **Don Zuan** (w kólorach). Oddział III. **Przeboaz dziadziu** (wielki dramat); **Operator odcisków** (bardzo komizne). Co tydzień zmiana programu.—Szczegóły w programach.—Ceny miejsc: 1-e miejsce 50 kop., drugie miejsce 30 kop. Krzesło w łóży po 50 kop. (Galerja 20 kop., dzieci, uczniowie i żołnierze płacą połową. Dyrektor B. Zarzecki.

Dr. Szummer
na Jasną Górę
powrócił.
Jan Szeffer jubiler, patrz ogł. ost. str.

Lekarz d-ta Grejniec
wyjechał
powróci w pocz. Września.

Gabinet masażu i gimnastyki leczniczej
leczenie skrzywien kregostupa, łopatek, elektryzacja
masaż na ischias reumatyzm, skrofuty, sól B. U
suńska do kąpiel.
St. KIFFER, II Aleja 30.

Od Administraoyi.
Szanownym naszym prenumeratorom przypominamy, iż czas odnowić prenumeratę na Sierpień.

KALENDARZYK
4 Września.
Wzrost chrześcijański: dzień Rozalii P., jurta Wawryśa Instynjani B. W.
Wzrost słonecz. godz. 5 m. 11, zachód godz. 6 m. 49.
Ubyło dnia: 3 godziny 7 minut.
Wiadomości historyczne: 1657. Wjazd Jana Kazimierza do Krakowa.—1606. Zygmunt III układa się z rokoszami.—1826. Koronacja Cesarza Mikołaja I.

Przyszły uniwersytet w Poznaniu.

W „Internationale Wochenschrift für Wissenschaften, Kunst und Technik” umieścił dr. Paulsen, prof. filoz. przy uniwersytecie berlińskim, artykuł omawiający potrzebę założenia uniwersytetu w Poznaniu, wgl. rozszerzenia istniejącej już akademii. Niemieckiemu uczoneму nie chodzi o nic więcej, jak o wykazanie, że w interesie niemieckim na kresach wschodnich jest uniwersytet w Poznaniu conditio sine qua non. „Tak jak swego czasu założono zupełny uniwersytet w Strasburgu ku szczeniu i szczeniu kultury niemieckiej na kresach zachodnich, nad Renem, tak samo powinien powstać uniwersytet na kresach wschodnich, nad Wartą i Wisłą. Warunki są podobne.—Nie będzie braku inteligencji niemieckiej, jeżeli damy młodzieży sposobność kształcenia się na Wschodzie, w Poznaniu; wtenczas będziemy mieli lekarzy, urzędników, księży, którzy ukończywszy studia w Poznaniu i przywzyczawszy się do kresów wschodnich tam osiadą i jako szermierze sprawy niemieckiej pozostaną. Młodzież kształcąca się na Zachodzie niechętnie wraca”.

Ale żeby młodzież niemiecka do studjów w Poznaniu zachęcić i przywiązać, radzi prof. Paulsen wyznaczyć wysokie stypendja dla

sluchaczów i uniwersytet dobrymi silami wyposażyć. Uniwersytet powinien być zupełny, a więc i wydział medyczny. — Seminarjum duchowne możnaby wtenczas bez skrupułów zamknąć i kleryków do sluchania wykładów na uniwersytecie zmusić.

Gdy będzie uniwersytet, powinni i biskupi być niemiecami, ponieważ mając teraz pewne oparcie będą mniej zależni od ludności polskiej. Miasto jako takie zaś nabierze zupełnie charakter niemiecki. P. przypuszcza, że uniwersytet najmniej 1000 sluchaczów liczył, a to wystarczające.

Dalej rozpisuje się P., że sfery miarodawcze już o założeniu podobnego uniwersytetu myślały, ale zawsze obawiano się zalewu ze strony polskich studentów i spolszczenia kulturalnego dzieła niemieców. Wtenczas zamiast dobrego stworzono by złe! Lecz tego, twierdzi prof. Paulsen, rząd tak wielce obawiać się nie powinien i też nie potrzebuje. Jeżeli rząd myśli że młodzież studująca na innych uniwersytetach niemieckich się wynaradawia, grubo się myli.

Młodzież polska—zwłaszcza przy obecnym kierunku nacjonalistycznym—zawsze patriotyczną pozostanie, jej poczucie narodowe tak wnet niewygasnie! Tak mniej więcej pisze prof. Paulsen, (który w tych dniach nagle zmarł).

Z strony polaków chyba żadnej opozycji nie będzie. Korzyści—a zwłaszcza dla młodzie-

KARMEN.

DZIKUSY.

Sceny z życia robotników w porcie Odeskim.

— Obym ja ciebie nie wyrzucił! Cóż to wydzierżawieś śmietnik? To jest własność publiczna, a więc wszyscy mogą z niej korzystać.

„Lachman” zawył, rzucił się na niewdzięcznika, złapał go za gardło, podbił nogą wieko, chcąc postąpić z nim jak ze szczurami, ale nowy obywatel oparł się. Schwycił „Lachmana” również za gardło i wszczął się między nimi pojedynek.

— Puść! — zarzęził „Lachman” pojednawczo.

Ten puść! — Nastąpiło zawieszenie broni.

— W każdym razie z pana wielkie byłoby nadmienić „Lachman” po odpoczynku.

— Pan w równym stopniu zasługujesz na to miano.

Tym razem „Lachman” połknął gładką pigułkę.

— Doprawdy jesteś pan wesół człowiek! — Znowu po przewrę wygłosił „Lachman”, klepiąc swego szałakamrata po ramieniu.

— Pozwól pan zapytać, jakie bogi zaprowadziły pana na tę drogę?

— Te same co i pana!

— Rozumiem i w zupełności współczuję;

pan nie lubi, aby zapuszczano sondę w jego duszę. Toż samo i ja. Dobrej nocy!

„Lachman” ziewnął i dodał:

— Jeżeli wam kolego nie podoba się w śmietniku, możecie przenieść się w kłopotki. W tym tygodniu tam dwóch ludzi zmarło.

— Bardzo panu dziękuję.

— Niema za co.

Po kilku minutach obaj chrapali, a do śmietnika dobijano się i drapano ciągle.

Tak żył „Lachman”, a właściwie gnął przeszło pięć lat. Pięć lat miał on bezpłatny lokal z pościelą, zadomowił się w śmietniku, w końcu uważał go jako swoją prywatną własność, a nie własność miasta; często nawet zamykał śmietnik na klucz, wydalał się na wycieczkę. W tym celu sprawił sobie specjalny zamek.

Gdy wychodził, gałganiarze zbierali się i czekali, dopóki on nie raczy wrócić i udzielić pozwolenia na szperanie w śmietniku.

Zresztą, zamykając śmietnik, miał ku temu poważne powody.

Gałganiarze z wrodzoną im chelwością zbierali nieraz całą zawartość, a więc i jego pościel. Wtedy „Lachman” irytował się całą noc i rozbijał głowę o ściany.

Pięć lat takiego życia zrobili swoje.

„Lachman” pokryty ranami, wrzodami stał się odpadkiem, kwalifikującym się rzeczywiście do śmietnika.

Nie należy się dziwić, że miał drogę powrotną do poprzedniego życia zamkniętą, że ludzie, nawet „dzikusy” bracia jego, zaczęli go

unikają; do roboty nie chcieli go najmować, „skorpjony” (strażnicy celni) brzydździł się nim i nie rewidowali, wreszcie nie puszczano go nawet do szynków.

„Lachman” dostał melancholji, zagrzebywał się jeszcze głębiej w śmiecie, nie wychodził prawie wcale i po całych dniach leżał, zrywając płuca i gardło strasznie przekleństwami pod adresem całej ludzkości. Złorzeczył wszystkim, a w nocy, waląc rękami, nogami i głową w śmietnik robił taki gwałt, że strażnik co kwadrans podchodził i zagroził mu aresztem.

— Oto proszę, rekomenduję, popatrzcie jaki ananasik! — rozległo się kiedyś pod śmietnikiem.

Mówił tak marynarz, kragielcy z wesotemi śmiejącymi się oczami.

„Lachman” drgnął i podniósł głowę.

Pięciu marynarzy, „dama” i trzech cywilnych, nachyliwszy się, przyglądali mu się z ciekawością.

— Rzeczywiście ananasik! — zakomunikował ktoś z towarzystwa.

„Lachman” zgrzytnął zębami.

— Tegocześnie Diogenes! — dowcipkował ktoś z nich. — Usunijmy się, bo mu zaistniamy słonce, cha, cha!

— Ależ to upadek! — pokłiwano głową.

— Bywa i gorzej! — odpowiedziano ze śmietnika.

— Kto ty jesteś? — spytał marynarz.

(d. c. n.)

RYDZEWSKI i S-ka
Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

PASY rzemieńne oryginalne angielskie.
PASY rzemieńne krajowe fabr. J. Soleckiego w Warszawie.
PASY z szerokości wielbłądziej oryginalne angielskie.
PASY gumowe, bawełniane, paroiżone.
LINY transmisyjne, bloże, troki. Stale na składzie.

Wykonywa. pomniki, tegury, portrety, obrazy, roboty przy budowach kościółow, jako też i każde roboty w zakresie rzembiarstwa wchodzące, od najwyczałniejszych do najwykwalifikowanych pod względem artystycznym wykonawstwa, ze wszystkich krajowch i zagranicznych prama materiałow kamienia i drzewa. Dekoracje domow od rąk modelowane i wszelkie roboty statkarskie. Zakład p. J. Rydzewski. 262

Ogród „Halinów” Władysława Zawady, Szkolna № 20.
 Otwarty codziennie. Wejście bezpłatne. Sezonowa wystawa róż, drzew owocowych.

2-u klasowa szkoła z klasą przygotowawczą
Z. Wigurskiej w m. Częstochowie, Teatralna 31.

1074

Przyjmuje zapisy codziennie od 4—5 godz. po poł. Egzamina wstępne 2, 4 Września. Początek lekcji 5 września.
 W szkole wykładane będą: religia, języki: polski, rosyjski, francuski, niemiecki, arytmetyka, geometria, geografia, historia, nauki z przyrody, kaligrafia, rysunki, śpiewy.
 Uczniowie, po ukończeniu 2-u klasowej szkoły, mają prawo wstępu do 8-jej klasy szkół polskich bez egzaminu, a uczniowie rzemiosł uwalniają się od obowiązkowego uczęszczania do szkół rzemieślniczych. **Wpisy po 20, 25, 30 rubli półrocznie.**

8-klasowa szkoła filologiczna
 w Zawierciu
 pod kierunkiem
Józefa Mejera

Zapis rozpoczęty. Egzamina wstępne od 5-go września. Początek lekcji 10 września.

1122

3-8

Biuro pośrednictwa i zleceń
„RENOMETR”
 w Częstochowie, III-cia Aleja № 60.

608

608

Tanio sprzedaje nieruchomości i place w ulicach: Teatralnej, Warszawskiej, Małej, Centralnej, Krótkiej, Cerkiewnej, św. Stanisława, II-iej i III-iej Alejach, Szkolnej, św. Rocha, św. Barbary, w Rakowie, Sosnowcu, Zawierciu, Radomsku, willa w Kamińsku; różne młyny wodne etc. Tamże lokata kapitałów, oraz sprzedaż, zamiany, dzierżawy wszelkich majątków ziemskich w Królestwie, Litwie, Rosyji i zagranicą.

Ogłoszenie.

Administracja Dóbr „Ostrowy” ma zaszczyt podać do publicznej wiadomości, że na folwarku Wręczyca otworzono

Fabrykę wyrobów cementowych

Fabryka wyrabia: rury, tralki, ornamentacje, cementową dachówkę i t. p.

Z obstalunkami należy się zwracać do Administracji Dóbr—poczta Kłobuck. 1135—1—1

„Arystokratyna”

Odnaczona na szesnastorocznej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgla antyseptycznie i ozięwiająco, już po krótkim użyciu—staje się pleć lśniąco białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Pięgi, zmarszczki, wagi, złote plamy usau „Arystokratyna” po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.

Główny skład w Królestwo i Cesarstwo w składzie

APTECZNYM
Wacława ORZEŁ

1485

w Częstochowie, III Aleja № 48.

Jest do sprzedania maszyna do szycia kra-
 wiecką mało używana. Wiadomość w fa-
 bryce Peltzerów. 1131—4—4

5000 i 14000 rubli potrzeba kara z
 I-szy numer hipoteki miejscowej. Biuro
 „Renometr”. 933—0—4

Zaginęła kartka paszportowa na imię Sto-
 jański Piłgny uprasza się złożyć w fabr.
 Ostłani Grosz. 1137—0—1

Przebieżna zaraz sklepowa do mleczarni,
 znająca języki polski, rosyjski. Aleja II
 Szajchert. 1110—2—1

PRACOWNIA SUKIEN
Wiktorji Karwowskiej
 przeniesioną została
 z domu przy Al. III № 49
w Aleję II-gą № 38.
 Poleca się Szan. Paniom.

Do 2-klasowej szkoły
 p. Z. Wigurskiej
 w Częstochowie
potrzebny młody,
energiczny nauczyciel.

Reflektanci na żądanie winni przed-
 stawić: atestat z ukończenia pełnego
 seminarjum nauczycielskiego i refe-
 rence znanych pedagogów jako pe-
 ritas w swoim zawezie.
 Wynagrodzenie 600 rb., za sumienną
 i gorliwą pracę wynagrodzenie może
 być podwyższone do 700 rb. Zgła-
 szać się piśmiennie do zarządu szkoły.
 1142 2-1

PATENTY

na wynalazki, marki i modele
 wyjeźdźnia specjalnie
lnż. D. FRAENKEL
 przy czynnym współdziałaniu lnż. Techn.
D-ra A. J. GOLDSOBLA.
 Warszawa Nowogrodzka 34,
 tel. 18 62.
 Łódź, ul. Karola 3.

963 6-6

Nauczyciel

wykwalifikowany z kilkunastoletnią
 praktyką, przygotowuje na świadec-
 twa: wojskowe, aptekarskie i pełne z
 4-oh klas. Udzielać może korepety-
 cji uczniom gimnazjalnym różnych
 klas. Adres: Aleja II № 42 m. 6.

Zaginęła książeczka

oszczędnościowa, wydana przez 2-iej
 Tow. Pożyczkowo Oszczędnościowe za
 № 29 na imię Izraela Peltza. Upra-
 sza się znalezć o oddanie takowej
 do T wa (gdź żadnej mocy nie po-
 siada. 1138—1—

Poszukuję mieszkania

z 3 ch lub 4 ch pokoi z kuchnią i
 wygodami zaraz. Oferty: Zarząd dro-
 gi Herbskiej W. S 1133—2—1

Zaparcującego się majątku przez Bank
 Włoszjański, są do sprzedania 10 cto
 morgowe działy ziemi. Zamieszowym wtkie-
 kie ustępstwa. Biuro „Renometr” III Ale-
 ja Nr. 60. 1082—18—1

Poszukuję miejsca bony z szyciem i do-
 bremi świadectwami. Wiadomość w Re-
 dakcji. 1130—2—1

Pierwszorzędna
 Chrześcijańska
PRACOWNIA
I MAGAZYN
 wyrobów złotych, srebr-
 nych i brylantowych
JANA SZEPLERA
 (dawalej St. H. Grünmana)
 Aleja II, dom imlicha № 16
 w Częstochowie
POLECA:
 wybór biżuterji złotej z dro-
 gimi kamieniami, jako to:
 pierścionki, broszki, koleczy-
 ki, bransolety, breloki krzy-
 żyki, fańcuszki damskie i
 meżkie, oraz platerę stołową
 i fantazyjne.
 Przyjmuje się zlecenia na ze-
 tony medale pamiątkowe,
 monogramy, faksimile, i wo-
 góle wszelkie obstalunki w
 zakres jubilerstwa wchodzące.
Ceny fabryczne.
 1027 45-2

Lokomobila Wolfa

o sile 16—20 koni w dobrym stanie
 do sprzedania. Wiadomość II Aleja
 № 28 u właściciela domu.
 1131- 2-2

Poszukuję się korepetytora do udzielania
 lekcji na patent 4-ro klasowy. Blizsza
 wiadomość ul. Mała № 2 miesz. 16 w
 Częstochowie w godz. po poł. zgłaszać się
 można. 1129—5—2

Jest sklep do sprzedania, ul. Zielona Nr. 23
 dom Maruski. 1136—3—1
 Jest sklep do odstąpienia, Teatralna Nr. 19
 wiadomość na miejscu. 1141-1-1

Pod Częstochową część fol. Biła rozle-
 głości około 160 morg do wydzierżawie-
 nia na dogodnych warunkach, blizsza wie-
 domość na miejscu. 1124—4—2

Brozki do sprzedania, Aleja II № 23.
 Włodarski. 1073—12—1

213 pokoje do wynajęcia
 zaraz. Szkolna 15.

Sł. Szczawiński
 w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
DELIKATESÓW
 i towarów kolonialnych
 egz. od 1878 r.

TELEFON № 3.

Poleca znane z dobroci francuskie
Wino Szampańskie
Louis de Bary
 Likieri z domu Bardinot w Bordeaux.

Specjalność firmy

IMPORT
W
Węgierskich
 i
Francuskich.